

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (siedma komora)

z 25. apríla 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Sociálne zabezpečenie – Nariadenie (ES) č. 883/2004 – Rodinné dávky – Článok 68 – Pravidlá prednosti v prípade súbehu dávok – Povinnosť inštitúcie subsidiárne príslušného členského štátu postúpiť žiadosť o rodinné dávky inštitúcii členského štátu, ktorý je prednostne príslušný – Neexistencia žiadosti o rodinné dávky v členskom štáte bydliska dieťaťa – Čiastočné vrátenie rodinných dávok vyplatených v členskom štáte, v ktorom jeden z rodičov vykonáva činnosť ako zamestnanec“

Vo veci C-36/23,

ktorej predmetom je návrh na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podaný rozhodnutím Finanzgericht Bremen (Finančný súd Brémy, Nemecko) z 19. januára 2023 a doručený Súdnemu dvoru 25. januára 2023, ktorý súvisí s konaním:

L

proti

Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit,

SÚDNY DVOR (siedma komora),

v zložení: predseda siedmej komory F. Biltgen (spravodajca), sudcovia J. Passer a M. L. Arastey Sahún,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: N. Mundhenke, referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 22. novembra 2023,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit, v zastúpení: M. Gößling, splnomocnená zástupkyňa,
- nemecká vláda, v zastúpení: J. Möller, splnomocnený zástupca,
- česká vláda, v zastúpení: M. Smolek a J. Vláčil, splnomocnení zástupcovia,

* Jazyk konania: nemčina.

- talianska vláda, v zastúpení: G. Palmieri, splnomocnená zástupkyňa, za právnej pomoci L. Fiandaca, avvocato dello Stato,
- holandská vláda, v zastúpení: E. M. M. Besselink a M. K. Bulterman, splnomocnené zástupkyne,
- poľská vláda, v zastúpení: B. Majczyna, J. Lachowicz a A. Siwek-Ślusarek, splnomocnení zástupcovia,
- slovenská vláda, v zastúpení: E. V. Drugda a S. Ondrášiková, splnomocnené zástupkyne,
- Európska komisia, v zastúpení: F. Clotuche-Duvieusart a B.-R. Killmann, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Návrh na začatie prejudiciálneho konania sa týka výkladu článku 68 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 166, 2004, s. 1; Mim. vyd. 05/005, s. 72).
- 2 Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi L a Familienkasse Sachsen der Bundesagentur für Arbeit (Úrad pre rodinné prídavky pre Sasko Spolkovej agentúry práce, Nemecko) (ďalej len „úrad pre rodinné prídavky“), ktorý sa týka žiadosti tohto úradu o čiastočné vrátenie rodinných prídavkov vyplatených L.

Právny rámec

Právo Únie

Nariadenie č. 1408/71

- 3 Článok 76 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 zo 14. júna 1971 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnancov, samostatne zárobkovo činné osoby a ich rodiny, ktorí sa pohybujú v rámci spoločenstva, v znení zmenenom a aktualizovanom nariadením Rady (ES) č. 118/97 z 2. decembra 1996 (Ú. v. ES L 28, 1997, s. 1; Mim. vyd. 05/003, s. 3) stanovuje:

„1. Keď počas rovnakého obdobia tým istým rodinným príslušníkom z dôvodu vykonávania povolania právne predpisy členského štátu, na území ktorého majú rodinní príslušníci bydlisko, priznajú nárok na rodinné dávky, nárok na rodinné dávky, ktoré náležia podľa právnych predpisov iného členského štátu, ak to prichádza do úvahy podľa článkov 73 alebo 74, budú pozastavené do výšky, ktorú priznávajú právne predpisy prvého členského štátu.

2. Ak sa nárok na dávky neuplatnil v členskom štáte, na území ktorého majú rodinní príslušníci bydlisko, príslušná inštitúcia iného členského štátu môže uplatniť ustanovenia odseku 1, ako keby dávky poskytoval prvý členský štát.“

Nariadenie č. 883/2004

4 Odôvodnenie 35 nariadenia č. 883/2004 stanovuje:

„Aby sa predišlo neoprávnenému prekryvaniu dávok, je nevyhnutné stanoviť pravidlá priority v prípade prekryvania práv na rodinné dávky podľa právnych predpisov príslušného členského štátu a podľa právnych predpisov členského štátu pobytu rodinných príslušníkov.“

5 Článok 1 písm. a) až c) tohto nariadenia obsahuje tieto definície:

„Na účely tohto nariadenia:

- a) ‚činnosť ako zamestnanec‘ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje;
- b) ‚činnosť ako samostatne zárobkovo činná osoba‘ znamená každú činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje;
- c) ‚poistenec‘ vo vzťahu k odvetviám sociálneho zabezpečenia, na ktoré sa vzťahuje hlava III, kapitoly 1 a 3, znamená každú osobu, ktorá spĺňa podmienky požadované podľa právnych predpisov členského štátu príslušného podľa hlavy II, nároku [na vznik nároku – *neoficiálny preklad*] na dávky, pri zohľadnení ustanovení tohto nariadenia“.

6 Článok 11 ods. 3 uvedeného nariadenia uvádza:

„S výhradou článkov 12 až 16:

- a) osoba vykonávajúca činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte podlieha právnym predpisom tohto členského štátu;

...“

7 Kapitola 8, ktorá sa venuje rodinným dávkam, hlavy III tohto istého nariadenia s názvom „Osobitné ustanovenia súvisiace s osobitnými kategóriami dávok“, obsahuje články 67 až 69.

8 Článok 67 nariadenia č. 883/2004, nazvaný „Rodinní príslušníci s bydliskom v inom členskom štáte“, stanovuje:

„Osoba má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi príslušného členského štátu, vrátane jej rodinných príslušníkov s bydliskom v inom členskom štáte, ako keby mali bydliská v takomto príslušnom štáte. Avšak dôchodca má nárok na rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi členského štátu príslušného pre jeho dôchodok.“

9 Podľa článku 68 tohto nariadenia s názvom „Pravidlá prednosti v prípade súbehu“:

„1. Ak sa počas rovnakého obdobia a pre tých istých rodinných príslušníkov dávky poskytujú podľa právnych predpisov viac ako jedného členského štátu, uplatňujú sa tieto pravidlá prednosti:

a) v prípade dávok splatných viacerými ako jedným členským štátom na rozličných základoch, je poradie prednosti takéto: po prvé, nároky vznikajúce na základe činnosti ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba; po druhé, nároky vznikajúce na základe poberania dôchodku, a napokon nároky vznikajúce na základe bydliska;

b) v prípade dávok splatných viac ako jedným členským štátom na rovnakom základe, poradie prednosti sa stanoví s odkazom na tieto pomocné kritériá:

i) v prípade nárokov, ktoré existujú na základe činnosti ako zamestnanec osoba alebo samostatne zárobkovo činná osoba: miesto bydliska detí, za podmienky, že existuje takáto činnosť, a prípadne navyše najvyššia čiastka dávok poskytovaných podľa protichodných právnych predpisov. V takomto prípade sa náklady na dávky delia v súlade s kritériami ustanovenými vo vykonávacom nariadení;

...

iii) v prípade nárokov získaných na základe bydliska: miesto bydliska detí.

2. V prípade súbehu nárokov, rodinné dávky sa poskytujú v súlade s právnymi predpismi určenými za prednostné právne predpisy v súlade s odsekom 1. Nároky na rodinné dávky na základe iného protichodného právneho predpisu alebo právnych predpisov sa pozastavia až do výšky poskytovanej podľa prvých právnych predpisov a rozdielový doplatok sa v prípade potreby poskytne v sume, ktorá prevyšuje túto čiastku. Rozdielový doplatok však sa nemusí poskytovať na deti s bydliskom v inom členskom štáte, ak nárok na danú dávku je založený iba na bydlisku.

3. Ak sa podľa článku 67 predloží žiadosť na rodinné dávky príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné, ale nie na základe prednostného nároku v súlade s odsekmi 1 a 2 tohto článku:

a) táto inštitúcia bezodkladne postúpi žiadosť príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti, informuje danú osobu a bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia vykonávacieho nariadenia o predbežnom priznaní dávok poskytne v prípade potreby rozdielový doplatok uvedený v odseku 2;

b) príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti[,] rieši túto žiadosť, ako keby bola predložená priamo jej a dátum predloženia takejto žiadosti prvej inštitúcii sa považuje za dátum nároku predloženého inštitúcii s prednosťou.“

10 Článok 76 ods. 4 a 5 uvedeného nariadenia znie:

„4. Inštitúcie a osoby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, majú povinnosť vzájomného informovania a spolupráce, aby sa zabezpečilo riadne vykonávanie tohto nariadenia.

...

Dané osoby musia čo najskôr informovať inštitúcie príslušného členského štátu a členského štátu bydliska o všetkých zmenách v ich osobnej alebo rodinnej situácii, ktoré ovplyvňujú ich nárok na dávky podľa tohto nariadenia.

5. Nerešpektovanie povinnosti informovať, podľa tretieho pododseku odseku 4, môže viesť k uplatňovaniu pomerných opatrení v súlade s vnútroštátnym právom. Tieto opatrenia však musia byť rovnocenné opatreniam uplatniteľným na podobné situácie podľa domáceho práva a nesmú oprávneným osobám znemožňovať, ani neprímerane prakticky sťažovať uplatňovanie práv, ktoré im udeľuje toto nariadenie.“

11 Článok 81 tohto istého nariadenia stanovuje:

„Každý nárok, vyhlásenie alebo odvolanie, ktoré sa má predložiť pri uplatňovaní právnych predpisov jedného členského štátu v rámci špecifikovaného obdobia orgánu, inštitúcii alebo súdu tohto členského štátu, sú prípustné, ak sa predložia v rámci toho istého obdobia zodpovedajúcemu orgánu, inštitúcii alebo súdu iného členského štátu. V takomto prípade orgán, inštitúcia alebo súd, ktorý prijal nárok, vyhlásenie alebo odvolanie, ho bezodkladne predloží príslušnému orgánu, inštitúcii alebo súdu prvého členského štátu buď priamo alebo prostredníctvom príslušných orgánov daného členského štátu. Dátum, kedy boli takéto nároky, vyhlásenia alebo odvolania predložené orgánu, inštitúcii alebo súdu druhého členského štátu, sa považuje za dátum predloženia príslušnému orgánu, inštitúcii alebo súdu.“

12 Článok 84 nariadenia č. 883/2004, nazvaný „Výber príspevkov a nový výpočet dávok“, znie:

„1. Výber príspevkov splatných inštitúcii jedného členského štátu a spätné vymáhanie dávok poskytnutých inštitúciou jedného členského štátu, ale nie splatných, sa môže realizovať v inom členskom štáte v súlade s postupmi a zárukami a výsadami uplatniteľnými na výber príspevkov splatných zodpovedajúcej inštitúcii druhého členského štátu a na spätné vymáhanie dávok poskytnutých, ale nie splatných.

2. Vymáhateľné rozhodnutia súdnych a správnych orgánov týkajúcich sa výberu príspevkov, úrokov a akýchkoľvek iných poplatkov alebo vymáhania dávok poskytnutých, ale nie splatných podľa jedného členského štátu, sa uznáva a uskutočňuje na žiadosť príslušnej inštitúcie v inom členskom štáte v rámci obmedzení a v súlade s postupmi ustanovenými právnymi predpismi a inými postupmi uplatniteľnými na podobné rozhodnutia druhého členského štátu. Takéto rozhodnutia sa vyhlásia za vymáhateľné v tomto členskom štáte, pokiaľ tak vyžadujú právne predpisy a akékoľvek iné postupy tohto členského štátu.

...“

Nariadenie (ES) č. 987/2009

13 Článok 3 ods. 2 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009 zo 16. septembra 2009, ktorým sa stanovuje postup vykonávania nariadenia (ES) č. 883/2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia (Ú. v. EÚ L 284, 2009, s. 1), stanovuje:

„Od osôb, na ktoré sa uplatňuje [nariadenie č. 883/2004], sa vyžaduje, aby dotknutým inštitúciám postúpili informácie, dokumenty alebo podporné doklady, ktoré sú potrebné na posúdenie ich situácie alebo situácie ich rodín, na určenie alebo zachovanie práv a povinností a na určenie uplatniteľných právnych predpisov a ich povinností, ktoré z nich vyplývajú.“

14 Článok 60 tohto nariadenia stanovuje:

„1. Žiadosť o poskytovanie rodinných dávok sa predkladá príslušnej inštitúcii. Na účely uplatňovania článkov 67 a 68 [nariadenia č. 883/2004] sa zohľadní situácia celej rodiny, ako keby sa na všetky zúčastnené osoby vzťahovali právne predpisy dotknutého členského štátu a ako keby všetky mali bydlisko v tomto členskom štáte, najmä pokiaľ ide o nárok osoby na takéto dávky. Ak si osoba, ktorá má nárok na dávky, svoje právo neuplatní, príslušná inštitúcia členského štátu, ktorého právne predpisy sa uplatňujú, zohľadní žiadosť o priznanie rodinných dávok predloženú druhým rodičom, osobou, ktorá sa za rodiča považuje, alebo osobou alebo inštitúciou, ktorá vystupuje ako opatrovateľ dieťaťa alebo detí.

2. Inštitúcia, ktorej bola predložená žiadosť podľa odseku 1, preskúma žiadosť na základe podrobných informácií poskytnutých žiadateľom, pričom zohľadní všetky skutočnosti a právne okolnosti, ktoré charakterizujú situáciu rodiny žiadateľa.

Ak táto inštitúcia dospeje k záveru, že jej právne predpisy sú uplatniteľné na základe prednostného práva v súlade s článkom 68 ods. 1 a 2 [nariadenia č. 883/2004], poskytne rodinné dávky v súlade s právnymi predpismi, ktoré uplatňuje.

Ak táto inštitúcia zistí, že na základe právnych predpisov iného členského štátu v súlade s článkom 68 ods. 2 [nariadenia č. 883/2004] môže vzniknúť nárok na rozdielový doplatok, bezodkladne zašle žiadosť príslušnej inštitúcii druhého členského štátu a oznámi to dotknutej osobe; okrem toho oznámi inštitúcii druhého členského štátu svoje rozhodnutie týkajúce sa žiadosti a výšku vyplácaných rodinných dávok.

3. Ak inštitúcia, v ktorej sa podáva žiadosť, dospeje k záveru, že jej právne predpisy sú uplatniteľné, ale nie na základe prednostného práva podľa článku 68 ods. 1 a 2 [nariadenia č. 883/2004], bezodkladne prijme predbežné rozhodnutie o pravidlách prednosti, ktoré sa majú uplatniť, a v súlade s článkom 68 ods. 3 [nariadenia č. 883/2004] postúpi žiadosť inštitúcii druhého členského štátu a oznámi túto skutočnosť aj žiadateľovi. Táto inštitúcia zaujme stanovisko k predbežnému rozhodnutiu do dvoch mesiacov.

Ak inštitúcia, ktorej sa žiadosť postúpila, nezaujme stanovisko do dvoch mesiacov od prijatia žiadosti, uplatní sa uvedené predbežné rozhodnutie a inštitúcia vyplatí dávky podľa jej právnych predpisov a inštitúcii, v ktorej sa žiadosť podala, oznámi výšku vyplácaných dávok.

...

5. Inštitúcia, ktorá predbežne vyplatila dávky v sume vyššej, ako je suma, za ktorú je nakoniec zodpovedná, môže žiadať vrátenie preplatku od inštitúcie s prvotnou zodpovednosťou v súlade s postupom stanoveným v článku 73 vykonávacieho nariadenia.“

Nemecké právo

15 Ustanovenie § 31 tretej vety Einkommensteuergesetz (zákon o dani z príjmov) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej (ďalej len „EStG“) stanovuje:

„Počas bežného kalendárneho roka sa rodinné prídavky vyplácajú mesačne vo forme vrátenia dane.“

16 Ustanovenie § 32 ods. 1 a 3 EStG znie takto:

„1. Za deti sa považujú

(1) deti, ktoré sú s daňovníkom príbuzné v prvom stupni.

...

3. Dieťa sa zohľadňuje od kalendárneho mesiaca, v ktorom sa narodilo živé, a za každý nasledujúci kalendárny mesiac, na začiatku ktorého nedosiahlo vek 18 rokov.“

17 Ustanovenie § 62 ods. 1 EStG stanovuje:

„Pokiaľ ide o deti v zmysle § 63, má nárok na rodinné prídavky v zmysle tohto zákona každá osoba:

(1) ktorá má bydlisko alebo obvyklý pobyt v tuzemsku alebo

(2) ktorá nemá bydlisko alebo obvyklý pobyt v tuzemsku

a) a podlieha neobmedzenej daňovej povinnosti na účely dane z príjmu podľa § 1 ods. 2, alebo

b) a považuje sa za subjekt podliehajúci neobmedzenej daňovej povinnosti na účely dane z príjmu podľa § 1 ods. 3.

...“

18 Podľa § 63 ods. 1 EStG:

„¹ Za deti sa považujú

(1) deti v zmysle § 32 ods. 1,

...

² Ustanovenie § 32 ods. 3 až 5 sa uplatňuje analogicky. ...“

19 Ustanovenie § 70 ods. 2 EStG stanovuje:

„¹ Pokiaľ dôjde k zmene okolností rozhodujúcich pre nárok na rodinné prídavky, priznanie rodinných prídavkov sa musí zrušiť alebo zmeniť s účinnosťou odo dňa zmeny okolností. ...“

20 Ustanovenie § 37 Abgabenordnung (Daňový poriadok) v znení uplatniteľnom na spor vo veci samej stanovuje:

„1. Nárokmi z daňového záväzkového vzťahu sú daňový nárok, nárok na daňovú náhradu, nárok založený na ručení, nárok na vedľajšie daňové plnenie, nárok na vrátenie podľa odseku 2, ako aj nároky na vrátenie dane upravené v jednotlivých daňových zákonoch.

2. ¹ Ak sa daň, daňová náhrada, suma zabezpečená ručením alebo vedľajšie daňové plnenie zaplatili alebo boli vrátené bez právneho dôvodu, osoba, na ktorej účet sa platba uskutočnila, má

voči príjemcovi plnenia nárok na vrátenie zaplatenej alebo vrátenej sumy. ² To platí aj vtedy, ak právny dôvod pre zaplatenie alebo vrátenie neskôr pominul.“

Spor vo veci samej a prejudiciálne otázky

- 21 Žalobca vo veci samej je poľský štátny príslušník, ktorý už niekoľko rokov vykonáva činnosť ako zamestnanec v Nemecku. Jeho manželka žije v Poľsku s ich spoločným dieťaťom, ktoré sa narodilo v roku 2008.
- 22 V roku 2016 podal žalobca vo veci samej žiadosť o rodinné prídavky v Nemecku, pričom predložil potvrdenie o vykonávaní činnosti ako zamestnanec v Nemecku a o tom, že jeho manželka nevykonáva zárobkovú činnosť v Poľsku. Úrad pre rodinné prídavky tejto žiadosti vyhovel z dôvodu, že nemecká právna úprava, ktorá priznáva nárok na rodinné prídavky, je uplatniteľná na základe poradia prednosti na obdobie činnosti žalobcu vo veci samej ako zamestnanca.
- 23 V roku 2019 v rámci postupu kontroly nároku na rodinné prídavky zaslal úrad pre rodinné prídavky žalobcovi vo veci samej dotazník s cieľom potvrdiť poskytnuté údaje a vyžiadal si od príslušných poľských orgánov informácie o tom, či manželka žalobcu vo veci samej prípadne vykonáva zárobkovú činnosť a či má nárok na poľské rodinné prídavky.
- 24 Uvedené orgány odpovedali, že od roku 2006 manželka žalobcu vo veci samej vykonávala zárobkovú činnosť a prispievala do poľského poľnohospodárskeho systému sociálneho zabezpečenia, avšak nepoberala poľské rodinné dávky. Hoci po legislatívnej zmene vykonanej v Poľsku v roku 2019 bolo možné poberať tzv. „rodinné dávky 500+“ bez ohľadu na výšku príjmu, manželka žalobcu vo veci samej uviedla, že si neželá takúto žiadosť podať.
- 25 V nadväznosti na túto odpoveď úrad pre rodinné prídavky podľa § 70 ods. 2 EStG s účinnosťou od októbra 2020 zrušil priznanie nemeckých rodinných prídavkov až do výšky rodinných dávok, ktoré sú v Poľsku stanovené zákonom.
- 26 Okrem toho úrad pre rodinné prídavky v „žiadosti o rozhodnutie vo veci príslušnosti“ požiadal príslušné poľské orgány, aby preskúmali nárok na rodinné dávky od júla 2019. Tieto orgány okrem iného odpovedali, že manželka žalobcu vo veci samej od 1. júla 2019 nepoberala žiadne takéto dávky a že si neželá podať žiadosť o takéto dávky.
- 27 Rozhodnutím zo 6. januára 2021 úrad pre rodinné prídavky zrušil priznanie rodinných prídavkov za obdobie od júla 2019 do septembra 2020 do výšky rodinných dávok zákonne stanovených v Poľsku a požadoval od žalobcu vo veci samej vrátenie preplatku na rodinných prídavkoch, konkrétne sumu 1 674,60 eura zodpovedajúcu vyplateniu týchto prídavkov počas tohto obdobia.
- 28 Po zamietnutí jeho návrhu na zmenu tohto rozhodnutia podal žalobca vo veci samej žalobu na Finanzgericht Bremen (Finančný súd Brémy, Nemecko), ktorý je vnútroštátnym súdom.
- 29 Na podporu žaloby žalobca vo veci samej tvrdí, že jeho manželka nevykonáva zárobkovú činnosť, keďže poľnohospodársku farmu, ktorú zdedila po svojich rodičoch, neobhospodaruje. Poistenie v rámci poľského poľnohospodárskeho systému sociálneho zabezpečenia, do ktorého platí príspevky, bolo uzatvorené z dôvodu vlastníctva tejto farmy a nepredpokladalo výkon samostatnej poľnohospodárskej činnosti. Okrem toho počas obdobia uvedeného v bode 27 tohto rozsudku jeho manželka nepožiadala v Poľsku o rodinné prídavky ani ich nepoberala.

- 30 Úrad pre rodinné prídavky najmä tvrdí, že manželka žalobcu vo veci samej má nárok na tzv. „rodinné dávky 500+“, ktorých priznanie nie je od júla 2019 závislé od príjmov. Okrem toho, ako vyplýva z informácií získaných od príslušných poľských orgánov, táto manželka sa musí považovať za osobu vykonávajúcu v Poľsku zárobkovú činnosť. Z článku 68 ods. 1 písm. b) bodu i) nariadenia č. 883/2004 vyplýva, že rodinné dávky sa prednostne vyplácajú v tomto členskom štáte, keďže dieťa žalobcu vo veci samej a jeho manželka tam majú bydlisko.
- 31 Vnútroštátny súd zastáva názor, že z judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa nariadenia č. 1408/71, ktoré bolo zrušené nariadením č. 883/2004, a najmä z rozsudku zo 14. októbra 2010, Schwemmer (C-16/09, EU:C:2010:605), vyplýva, že pozastavenie nároku na rodinné dávky z dôvodu existencie takéhoto nároku v inom členskom štáte je možné len vtedy, ak rodinné dávky tento iný členský štát skutočne vypláca, a v prípade, že k takémuto vyplateniu nedošlo, je irelevantné, či k nevyplateniu došlo len preto, že nebola podaná žiadosť v tomto zmysle.
- 32 Vnútroštátny súd však pripomína, že pokiaľ ide o situácie existujúce podľa nariadenia č. 883/2004, Bundesfinanzhof (Spolkový finančný súd, Nemecko) konštatoval, že na základe domnienky stanovenej v článku 68 ods. 3 písm. b) a článku 81 tohto nariadenia žiadosť o rodinné dávky predložená v členskom štáte, ktorého právne predpisy sa neuplatňujú podľa poradia prednosti, sa zároveň považuje za žiadosť o rodinné dávky predloženú v ten istý deň v členskom štáte, ktorého právne predpisy sa uplatňujú prednostne, čo by umožnilo považovať formálnu podmienku vzniku nároku za splnenú v súvislosti so žiadosťou v tomto druhom štáte. Podľa Bundesfinanzhof (Spolkový finančný súd) by to platilo aj v prípade, ak by prvý štát o existencii cudzieho prvku nevedel, pretože ho o tom žiadateľ neinformoval, a preto uvedenú žiadosť neposlal druhému členskému štátu. Z toho vyplýva, že ustanovenia článku 68 tohto nariadenia sa neuplatňujú len vtedy, ak v členskom štáte, ktorého právne predpisy sa uplatňujú prednostne, nie sú splnené hmotnoprávne podmienky pre vznik nároku, najmä z dôvodu prekročenia vekovej hranice alebo príjmovej hranice.
- 33 Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že cieľom nariadenia č. 883/2004, ako vyplýva z odôvodnenia 35, je predísť neoprávnenému prekryvaniu dávok v prípade prekryvania práv na rodinné dávky podľa právnych predpisov viacerých členských štátov, takže pravidlá prednosti uvedené v článku 68 tohto nariadenia nesmú mať v zásade za následok priznanie nižších dávok oprávnenej osobe, než aké by jej boli vyplácané, ak by sa tieto pravidlá prednosti neuplatnili.
- 34 Pokiaľ ide o článok 68 ods. 3 uvedeného nariadenia, vnútroštátny súd zastáva názor, že rovnosť zaobchádzania so žiadosťami, ako je opísaná v bode 32 tohto rozsudku, ktorá je v ňom stanovená a ktorej cieľom je zjednodušiť postup oprávnenej osoby, nemá vplyv na skutočnosť, že lehoty na podanie žiadostí o priznanie rodinných dávok a možnosť spätného priznania týchto dávok sa naďalej riadia vnútroštátnou právnou úpravou, a že v dôsledku toho sa v Poľsku vyžaduje každoročné a predbežné podanie takejto žiadosti. Okrem toho sa postup uvedený v tomto odseku 3 písm. a) týka len situácie, keď je potrebné rozhodnúť o žiadosti o priznanie rodinných dávok, ktorá ešte nebola spracovaná.
- 35 Ak by to tak však nebolo a v situácii, o akú ide vo veci samej, by sa mali uplatniť pravidlá prednosti stanovené v článku 68 ods. 1 nariadenia č. 883/2004, vnútroštátny súd sa pýta, či sa má prednosť medzi dotknutými členskými štátmi určiť na základe podmienok vzniku nárokov stanovených vnútroštátnym právom alebo na základe kritérií uvedených v článkoch 11 až 16 tohto nariadenia. Pokiaľ ide o túto druhú hypotézu, vnútroštátny súd sa pýta, či sa má predpokladať, že osoba vykonáva činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba v členskom štáte, ak to príslušné orgány tohto členského štátu potvrdia, bez ohľadu na to, že uvedená osoba tvrdí opak.

36 Za týchto okolností Finanzgericht Bremen (Finančný súd Brémy) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

- „1. Umožňuje článok 68 nariadenia č. 883/2004, aby sa s odvolaním sa na prednostný nárok v inom členskom štáte dodatočne požadovalo čiastočné vrátenie rodinných prídavkov poskytovaných nemeckými orgánmi aj v prípade, že v tomto inom členskom štáte nebola a ani nie je na dieťa priznaná ani vyplácaná žiadna rodinná dávka, v dôsledku čoho je suma, ktorá oprávnenej osobe zostane podľa nemeckej právnej úpravy, v konečnom dôsledku nižšia ako nemecké rodinné prídavky?
2. Za predpokladu, že [odpoveď na prvú otázku je kladná], treba pri odpovedi na otázku, z akých dôvodov majú byť dávky poskytované viac ako jedným členským štátom v zmysle článku 68 nariadenia č. 883/2004 a na základe čoho vznikajú nároky, ktoré treba koordinovať, vychádzať z podmienok pre vznik nároku stanovených vnútroštátnymi pravidlami, alebo z toho, na základe akej rozhodujúcej skutočnosti sa na dotknuté osoby v zmysle článkov 11 až 16 nariadenia č. 883/2004 vzťahujú právne predpisy príslušných členských štátov?
3. Ak je rozhodujúcim hľadiskom kritérium, na základe ktorého sa na dotknuté osoby vzťahujú právne predpisy príslušných členských štátov v zmysle článkov 11 až 16 nariadenia č. 883/2004, má sa článok 68 v spojení s článkom 1 písm. a) a b) a článkom 11 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 883/2004 vykladať v tom zmysle, že je nutné vychádzať z existencie činnosti ako zamestnanca alebo samostatne zárobkovo činnej osoby v inom členskom štáte, resp. zo situácie, ktorá je na základe právnej úpravy sociálneho zabezpečenia rovnocenná s takou činnosťou, keď sociálna poisťovňa v druhom členskom štáte vydá potvrdenie o poistení, ako poľnohospodár a inštitúcia príslušná pre rodinné dávky v tomto štáte potvrdí existenciu zárobkovej činnosti, aj keď dotknutá osoba tvrdí, že poistenie sa viaže iba na vlastníctvo farmy, ktorá je zaregistrovaná ako poľnohospodárska pôda, na ktorej sa však v skutočnosti nehospodári?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

- 37 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 68 nariadenia č. 883/2004, ktorý stanovuje pravidlá prednosti v prípade súbehu rodinných dávok, vykladať v tom zmysle, že umožňuje inštitúcii členského štátu, ktorého právna úprava nemá prednosť podľa kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku, požadovať od dotknutej osoby čiastočné vrátenie týchto dávok vyplatených v tomto členskom štáte z dôvodu existencie nároku na tieto dávky podľa právnych predpisov iného členského štátu, ktoré sa uplatňujú prednostne, aj keď v tomto inom členskom štáte neboli stanovené alebo vyplatené žiadne rodinné dávky.
- 38 Na úvod treba pripomenúť, že na pracovníka, ktorý, tak ako žalobca vo veci samej, pracuje v členskom štáte a ktorého rodina žije na území iného členského štátu, sa vzťahuje článok 67 nariadenia č. 883/2004.
- 39 Článok 67 nariadenia č. 883/2004 zavádza zásadu, podľa ktorej si osoba môže uplatňovať nárok na rodinné dávky pre svojich rodinných príslušníkov, ktorí majú bydlisko v inom členskom štáte, ako je členský štát, ktorý je príslušný vyplácať tieto dávky, ako keby mali bydlisko v tomto poslednom členskom štáte. Tento článok má uľahčiť migrujúcim pracovníkom získavanie rodinných

prídavkov v členskom štáte, v ktorom sú zamestnaní, pokiaľ sa ich rodina s nimi nepremiestnila (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. septembra 2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, body 35 a 36, ako aj citovanú judikatúru).

- 40 Táto zásada rovnosti zaobchádzania však nie je absolútna v tom zmysle, že ak existuje viacero nárokov podľa rôznych právnych predpisov, uplatnia sa pravidlá o zamedzení súbehu podľa článku 68 nariadenia č. 883/2004 [pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. októbra 2022, DN (Vymáhanie vrátenia rodinných dávok), C-199/21, EU:C:2022:789, bod 33 a citovanú judikatúru].
- 41 Ako vyplýva z odôvodnenia 35 nariadenia č. 883/2004, cieľom týchto pravidiel je predísť neoprávnenému prekryvaniu dávok v prípade súbehu nárokov na rodinné dávky.
- 42 Článok 68 ods. 1 písm. a) nariadenia č. 883/2004 teda stanovuje pravidlá prednosti v prípade dávok splatných vo viacerých členských štátoch na rozličných základoch, zatiaľ čo písmeno b) tohto odseku stanovuje poradie prednosti dávok splatných na rovnakom základe. Odsek 2 tohto článku stanovuje, že v prípade súbehu nárokov sa rodinné dávky poskytujú v súlade s právnymi predpismi určenými za prednostné právne predpisy podľa odseku 1 uvedeného článku, pričom nároky na rodinné dávky na základe iných právnych predpisov sa pozastavia až do výšky poskytovanej podľa prvých uvedených právnych predpisov a rozdielový doplatok sa v prípade potreby poskytne vo výške, ktorá prevyšuje túto sumu.
- 43 Pokiaľ ide o uplatniteľnosť týchto pravidiel prednosti, treba pripomenúť, že z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že na to, aby sa takáto situácia súbehu mohla v danom prípade považovať za existujúcu, nestačí, aby boli dávky splatné v členskom štáte bydliska dotknutého dieťaťa a zároveň sa mohli vyplácať len v inom členskom štáte. Je tiež potrebné, aby dotknutá osoba spĺňala všetky formálne aj hmotnoprávne podmienky stanovené právnym poriadkom uvedeného štátu na to, aby mohla toto právo uplatniť, ktoré môžu prípadne zahŕňať podmienku, že bola podaná predchádzajúca žiadosť [pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. októbra 2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, body 52 a 53, ako aj z 13. októbra 2022, DN (Vymáhanie vrátenia rodinných dávok), C-199/21, EU:C:2022:789, body 34 a 35, ako aj citovanú judikatúru].
- 44 Táto judikatúra, ktorá sa týka pravidiel prednosti stanovených v článku 76 nariadenia č. 1408/71, nebola zavedením mechanizmu stanoveného v článku 68 ods. 3 nariadenia č. 883/2004 spochybnená.
- 45 V tejto súvislosti z článku 68 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 883/2004 vyplýva, že príslušná inštitúcia členského štátu, v ktorom bola podaná žiadosť o rodinné dávky, ale ktorého právne predpisy nie sú uplatniteľné podľa práva prednosti v súlade s odsekmi 1 a 2 tohto článku, bezodkladne postúpi túto žiadosť príslušnej inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa práva prednosti, informuje o tom dotknutú osobu a v prípade potreby vyplatí rozdielový doplatok uvedený v odseku 2 tohto článku bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 60 nariadenia č. 987/2009 týkajúce sa predbežného priznania dávok.
- 46 Pokiaľ ide o posledný uvedený článok, ktorý treba z dôvodu jeho odkazu na články 67 a 68 nariadenia č. 883/2004 preskúmať vo vzťahu k týmto článkom (pozri v tomto zmysle rozsudok z 18. septembra 2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, bod 34), treba poznamenať, že v jeho odseku 3 prvom pododseku sa stanovuje, že inštitúcia, v ktorej sa podáva žiadosť o priznanie rodinných dávok, ktorá dospeje k záveru, že jej právne predpisy nemajú prednosť, prijme predbežné rozhodnutie o pravidlách prednosti, ktoré sa majú uplatniť, a postúpi túto žiadosť inštitúcii iného členského štátu, pričom o tomto postúpení informuje žiadateľa. Druhý pododsek

tohto istého odseku stanovuje, že ak inštitúcia, ktorej sa uvedená žiadosť postúpila, nezaujme stanovisko do dvoch mesiacov od prijatia žiadosti, uplatní sa predbežné rozhodnutie prijaté inštitúciou, ktorej bola žiadosť predložená ako prvej, a táto inštitúcia vyplatí dávky podľa jej právnych predpisov.

- 47 Zo znenia článku 60 nariadenia č. 987/2009 teda vyplýva, že inštitúcia členského štátu, ktorej bola predložená žiadosť o priznanie rodinných dávok a ktorá dospela k záveru, že jej právne predpisy nemajú prednosť, je povinná vyplácať dávky stanovené podľa týchto právnych predpisov, ak inštitúcia, ktorá sa považuje za príslušnú na základe práva prednosti, nezaujme stanovisko.
- 48 V dôsledku toho táto inštitúcia nemôže v takomto prípade pozastaviť vyplácanie uvedených rodinných dávok do výšky, ktorá môže byť stanovená právnymi predpismi považovanými za prednostné, a vyplácať ich vo forme rozdielového doplatku za časť, ktorá túto sumu presahuje.
- 49 Tento výklad potvrdzuje aj článok 60 ods. 5 nariadenia č. 987/2009, ktorý stanovuje, že ak inštitúcia predbežne vyplatila dávky v sume vyššej, ako je suma, za ktorú je nakoniec zodpovedná, môže žiadať vrátenie preplatku od inštitúcie s právom prednosti.
- 50 Okrem toho článok 68 ods. 3 písm. b) nariadenia č. 883/2004 stanovuje, že príslušná inštitúcia, ktorej právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti, rieši túto žiadosť, ako keby bola predložená priamo jej a dátum predloženia žiadosti prvej inštitúcii sa považuje za dátum predloženia žiadosti inštitúcii s prednosťou.
- 51 Ustanovenia článku 68 ods. 3 nariadenia č. 883/2004 sa dopĺňajú ustanoveniami článku 81 tohto nariadenia, podľa ktorých predloženie žiadosti orgánu, inštitúcii alebo súdu iného členského štátu, ako je členský štát, v ktorom sa má dávka poskytnúť, má rovnaký účinok, ako keby bola žiadosť predložená priamo príslušnému orgánu tohto členského štátu, a dátum predloženia žiadosti v prvom členskom štáte sa považuje za dátum predloženia žiadosti príslušnému orgánu, inštitúcii alebo súdu.
- 52 Cieľom týchto ustanovení je uľahčiť pohyb migrujúcich pracovníkov tým, že sa z administratívneho hľadiska zjednodušia ich úkony vzhľadom na zložitosť správnych konaní existujúcich v rôznych členských štátoch, a zabrániť tomu, aby dotknuté osoby mohli byť zbavené svojich práv z čisto formalistických dôvodov (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. septembra 2022, Chief Appeals Officer a i., C-3/21, EU:C:2022:737, bod 26).
- 53 Predpokladá sa teda, že žiadosť predložená dotknutou osobou sa automaticky postúpi príslušnému orgánu členského štátu, ktorého právne predpisy sú uplatniteľné podľa poradia prednosti, a že z dôvodu fikcie, podľa ktorej sa dátum predloženia žiadosti príslušnému orgánu považuje za dátum predloženia žiadosti orgánu zodpovednému za jej vybavenie na základe pravidiel prednosti, podmienka uvedená v bode 43 tohto rozsudku, podľa ktorej musí byť podaná predchádzajúca žiadosť, sa už v zásade nevyžaduje na posúdenie existencie situácie súbehu dávok na účely uplatnenia pravidiel prednosti.
- 54 Napriek tomu musia byť splnené všetky ostatné formálne a hmotnoprávne podmienky stanovené právnymi predpismi členského štátu, ktorý je prednostne príslušný, pretože je potrebné rozlišovať medzi predložením žiadosti o rodinné dávky a právom na ich poberanie [pozri v tomto zmysle rozsudky z 22. októbra 2015, Trapkowski, C-378/14, EU:C:2015:720, bod 46, a z 13. októbra 2022, DN (Vymáhanie vrátenia rodinných dávok), C-199/21, EU:C:2022:789, bod 42].

- 55 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že členské štáty majú naďalej právomoc upraviť svoje systémy sociálneho zabezpečenia a že prináleží právnej úprave každého členského štátu, aby stanovila podmienky poskytovania dávok sociálneho zabezpečenia, ich výšku a dobu ich poskytovania, ako aj lehoty na predkladanie žiadostí o priznanie týchto dávok (rozsudok z 29. septembra 2022, Chief Appeals Officer a i., C-3/21, EU:C:2022:737, bod 39, ako aj citovaná judikatúra).
- 56 Zo znenia článku 1 písm. a) a b) nariadenia č. 883/2004, ktorý definuje činnosť ako zamestnanec alebo samostatne zárobkovo činná osoba ako činnosť alebo rovnocennú situáciu, ktorá sa za takú považuje na účely právnych predpisov v oblasti sociálneho zabezpečenia členského štátu, v ktorom takáto činnosť alebo rovnocenná situácia existuje, okrem toho vyplýva, že posúdenie toho, či osoba vykonáva takúto činnosť v zmysle článku 68 tohto nariadenia, patrí do právomoci príslušnej inštitúcie členského štátu, v ktorom sa táto činnosť vykonáva.
- 57 Keďže rozhodnutie o priznaní rodinných dávok podlieha výkladu a uplatňovaniu právnych predpisov dotknutého členského štátu, inštitúcia iného členského štátu nemôže posúdiť, či sú splnené všetky podmienky. Táto inštitúcia sa preto musí obmedziť na konštatovanie, že príslušná inštitúcia iného členského štátu buď skutočne priznala rodinné dávky dotknutej osobe, alebo ich priznanie príjemcovi odmietla (pozri v tomto zmysle rozsudok z 3. februára 1983, Robards, 149/82, EU:C:1983:26, bod 11).
- 58 V prejednávanej veci z návrhu na začatie prejudiciálneho konania vyplýva, že keď bola pôvodná žiadosť o rodinné prídavky predložená v Nemecku, tento členský štát jej vyhovel na základe svojej príslušnosti ako prednostného členského štátu bez toho, aby sa spustil mechanizmus stanovený v článku 60 ods. 3 nariadenia č. 987/2009.
- 59 Až na základe následného overenia z dôvodu zmeny právnych predpisov platných v Poľsku Spolková republika Nemecko usúdila, že jej právne predpisy už nemajú prednosť v zmysle článku 68 ods. 1 a 2 nariadenia č. 883/2004, a informovala o tom tak príjemcu rodinných prídavkov, ako aj príslušnú poľskú inštitúciu, ktorá bola v súlade s mechanizmom zavedeným článkom 68 ods. 3 tohto nariadenia povinná vybaviť žiadosť tak, ako keby bola podaná priamo tejto inštitúcii, a to v deň jej predloženia príslušnej nemeckej inštitúcii.
- 60 V tejto súvislosti je dôležité spresniť, že pojem „žiadosť“, ktorý nemožno stotožňovať so skutočnosťou poberania pravidelnej dávky od orgánov členského štátu, si vyžaduje administratívny úkon zo strany dotknutej osoby (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. septembra 2022, Chief Appeals Officer a i., C-3/21, EU:C:2022:737, bod 31), ako je úkon žalobkyne vo veci samej, ktorá odpovedala na dotazník zaslaný v rámci postupu kontroly nároku na rodinné prídavky s cieľom potvrdiť poskytnuté údaje.
- 61 Za predpokladu, že sú splnené všetky ostatné formálne a hmotnoprávne podmienky stanovené poľskou právnou úpravou na priznanie rodinných prídavkov, Poľská republika nemôže v súvislosti s touto žiadosťou uvádzať argumenty čisto formálneho charakteru s cieľom odmietnuť priznanie rodinných dávok. To platí o to viac, že dôvody, pre ktoré osoba odmietne alebo nemieni predložiť formálnu žiadosť, nemajú vplyv na odpoveď Súdneho dvora (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 14. októbra 2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, bod 54).
- 62 Ak poľská inštitúcia, ktorá je príslušná prednostne, nevypláca rodinné dávky, o ktoré ide vo veci samej, a zdrží sa vyjadrenia k žiadosti o postúpenie, nemecká inštitúcia ako prvá inštitúcia, ktorej bola vec postúpená, musí za týchto okolností samozrejme vyplatiť dávky stanovené na základe jej

právných predpisov, ale následne môže od príslušnej poľskej inštitúcie požadovať vrátenie sumy rodinných dávok, ktorá presahuje sumu, za ktorú je zodpovedná poľská inštitúcia podľa ustanovení nariadenia č. 883/2004.

- 63 Ako už Súdny dvor rozhodol, v súlade s ustanoveniami článku 68 ods. 3 písm. a) nariadenia č. 883/2004 a článku 60 ods. 2 a 3 nariadenia č. 987/2009 sú inštitúcia členského štátu, ktorá je prednostne príslušná, a inštitúcia členského štátu, ktorá je subsidiárne príslušná, týmito článkami vzájomne viazané a týmito dvom inštitúciám prináleží spoločne riešiť žiadosť, ktorú žiadateľ o rodinné dávky predložil jednej z nich [pozri v tomto zmysle rozsudok z 25. novembra 2021, Finanzamt Österreich (Rodinné prídavky pre rozvojového pracovníka), C-372/20, EU:C:2021:962, bod 66].
- 64 Okrem toho zo zásady lojálnej spolupráce stanovenej v článku 60 ods. 5 nariadenia č. 987/2009, ako aj z článku 84 nariadenia č. 883/2004 vyplýva, že členský štát môže od iného členského štátu požadovať vrátenie preplatku na rodinných dávkach, a to aj za minulosť, ak sa formálne a vecné podmienky stanovené v právnych predpisoch druhého členského štátu považujú za splnené v minulosti.
- 65 Akýkoľvek iný výklad, ktorý by spočíval v tom, že by sa jednej z príslušných inštitúcií vytýkal nedostatok spolupráce, pokiaľ ide o výšku rodinných prídavkov, ktoré sa majú vyplatiť príjemcovi, alebo ktorý by od neho vyžadoval, aby uhradil sumy vyplatené inštitúciou, za ktoré však táto inštitúcia nie je zodpovedná, by bol zjavne v rozpore s cieľom pravidiel na zamedzenie súbehu, ktorých cieľom je zabezpečiť príjemcovi dávok vyplácaných viacerými členskými štátmi celkovú výšku dávok, ktorá je rovnaká ako najpriaznivejšia výška dávky, ktorá mu prináleží na základe právnych predpisov jedného z týchto štátov (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 14. októbra 2010, Schwemmer, C-16/09, EU:C:2010:605, bod 58 a citovanú judikatúru, ako aj z 18. septembra 2019, Moser, C-32/18, EU:C:2019:752, bod 42 a citovanú judikatúru).
- 66 V tejto súvislosti treba pripomenúť, že v súlade s článkom 76 ods. 4 nariadenia č. 883/2004, aj keď sú orgány uvedené v tomto nariadení povinné odpovedať na všetky žiadosti v primeranej lehote a poskytnúť dotknutým osobám všetky informácie potrebné na uplatnenie práv, ktoré im priznáva toto nariadenie, tieto osoby sú povinné čo najskôr informovať inštitúcie príslušného členského štátu a členského štátu bydliska o akýchkoľvek zmenách v ich osobnej alebo rodinnej situácii, ktoré majú vplyv na ich nároky na dávky stanovené uvedeným nariadením (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. septembra 2022, Chief Appeals Officer a i., C-3/21, EU:C:2022:737, bod 34).
- 67 Ak by sa v prejednávanej veci rozhodlo, že vyhlásenie žalobcu v konaní vo veci samej, že jeho manželka v Poľsku nepracuje, nezodpovedá skutočnosti – čo prináleží overiť vnútroštátnemu súdu –, náprava takéhoto nesplnenia informačnej povinnosti by nespočívala vo vymáhaní dávok podľa článku 68 nariadenia č. 883/2004, ale v uplatnení primeraných opatrení podľa vnútroštátneho práva, ktoré navyše musia byť v súlade s článkom 76 ods. 5 tohto nariadenia v súlade so zásadami ekvivalencie a efektivity (pozri v tomto zmysle rozsudok z 29. septembra 2022, Chief Appeals Officer a i., C-3/21, EU:C:2022:737, bod 43).
- 68 Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 68 nariadenia č. 883/2004, ktorý stanovuje pravidlá prednosti v prípade súbehu rodinných dávok, sa má vykladať v tom zmysle, že hoci neumožňuje inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy nemajú prednosť podľa kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku, požadovať od dotknutej osoby čiastočné vrátenie týchto dávok vyplatených v tomto členskom štáte z dôvodu existencie nároku na tieto dávky podľa právnych predpisov iného členského štátu, ktoré sa uplatňujú prednostne, ak

v tomto inom členskom štáte neboli stanovené alebo vyplatené žiadne rodinné dávky, umožňuje však tejto inštitúcii požadovať od inštitúcie, ktorá je prednostne príslušná, vrátenie sumy dávok, ktorá presahuje sumu, ktorú má vyplatiť podľa ustanovení uvedeného nariadenia.

O druhej a tretej otázke

- 69 Vzhľadom na odpoveď na prvú otázku nie je potrebné odpovedať na druhú a tretiu otázku.

O trovách

- 70 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdny dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (siedma komora) rozhodol takto:

Článok 68 nariadenia (ES) Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2004 z 29. apríla 2004 o koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia, ktorý stanovuje pravidlá prednosti v prípade súbehu rodinných dávok,

sa má vykladať v tom zmysle, že:

hoci neumožňuje inštitúcii členského štátu, ktorého právne predpisy nemajú prednosť podľa kritérií uvedených v odseku 1 tohto článku, požadovať od dotknutej osoby čiastočné vrátenie týchto dávok vyplatených v tomto členskom štáte z dôvodu existencie nároku na tieto dávky podľa právnych predpisov iného členského štátu, ktoré sa uplatňujú prednostne, ak v tomto inom členskom štáte neboli stanovené alebo vyplatené žiadne rodinné dávky, umožňuje však tejto inštitúcii požadovať od inštitúcie, ktorá je prednostne príslušná, vrátenie sumy dávok, ktorá presahuje sumu, ktorú má vyplatiť podľa ustanovení uvedeného nariadenia.

Podpisy